

སྒྲོང་ལ་ཉེ་བའི་རི་སྒྲིལ་སྒྲོག་ཆགས་ཀྱི་ཤ་པགས་
 རུས་གསུམ་ཉེ་ཚོང་དང་བེད་སྤྱོད་
 ཚོང་མཚམས་འདྲིལ་གནང་རོགས།

འགྲུལ་ལྷན་ཁྲིམས་ཀྱི་འཕེལ་རྒྱུ་ལྟེང་གི་འཕེལ་རྒྱུ་ལྟེང་།

TESI ENVIRONMENTAL AWARENESS MOVEMENT
 Ratoe Chuwar House
 Kharadanda Road, Gangkyi
 Dharamsala, HP, 176215, INDIA

Tesi Wisdom Series

སྒྲོང་ལ་ཉེ་བའི་རི་སྒྲིལ་སྒྲོག་ཆགས་ཀྱི་ཤ་པགས་
 རུས་གསུམ་ཉེ་ཚོང་དང་བེད་སྤྱོད་
 མ་གནང་རོགས་གནང་།

འདས་པའི་ལོ་རྒྱུ་ཧྲོ་ཚམ་གོང་དུ་ཨེ་ཤེ་ཡའི་
 ལུལ་གཅིག་སུར་སྟག་གི་གྲངས་འཕོར་ཧྲོ་ཧྲོ་ཧྲོ་ཧྲོ་
 ཡོད་ཀྱང་། མིག་སྔར་འཇམ་སྒྲིང་ཁྱོད་ཡོངས་ལ་སྟག་གི་
 གྲངས་འཕོར་ལྷོ་ལས་ཉུང་བར་གྱུར་ཡོད། འཇམ་
 སྒྲིང་འདྲིའི་སྟག་ལྟག་མའི་གནས་ཡུལ་གྱི་བརྒྱ་ཆ་ལྷོ་
 བེ་རྒྱ་གར་ནང་དུ་ཡོད་ལ་ད་ལྟོ་ཆར་སྒྲིར་གྱིང་བྱེད་པའི་
 གཙོ་བོ་གསུམ་དང་ཡར་རྒྱས་འདྲུགས་སྐྱུ་གྱིས་སྐྱེ་བ་
 པས་སྟག་གི་འཚོ་སྤོང་གནས་ཡུལ་ལ་གཏོར་སྐྱོན་བྱུགས་
 ཚེན་ཕོག་པ་དང་། རྒྱུ་ཚོན་གྱི་ཕོག་ནས་སྟག་གི་ཤ་པགས་
 རུས་གསུམ་རྒྱལ་སྤྱིའི་ནང་ཚོང་འབྲེམས་བྱས་པས་འབྱུང་
 འགྱུར་སྟག་གི་འཚོ་གནས་ལ་དཀའ་ངལ་ཚེན་ཕོ་འཕྲད་
 བཞིན་ཡོད།

སྟག་དང་གཟིག་གི་སྒྲོང་ལ་ཉེ་བའི་རི་སྒྲིལ་སྒྲོག་
 ཆགས་དང་སྒྲིལ་དངོས་ཀྱི་རྒྱལ་སྤྱིའི་ཉེ་ཚོང་སྤྱི་ཚིངས་

ཀྱི་ཟུར་བཞོད་དང་ཕོར་བཞོད་དེ་སྟག་གཟིག་གསོ་དེ་
 བརྒྱུད་དང་ཤ་པགས་རུས་གསུམ་ཉེ་ཚོང་བྱེད་མི་ཚོག་
 པ་ཁྲིམས་ཐོག་ནས་བཀག་སྡོམ་ནན་པོ་བྱས་ཡོད། འོན་
 ཀྱང་སྒྲོ་ཕམ་དགོས་པ་ཞིག་ལ་ད་བར་དུ་སྒྲོང་ལ་ཉེ་བའི་
 རི་སྒྲིལ་སྒྲོག་ཆགས་རྒྱུ་ཚོན་དང་ཤ་རུས་པགས་གསུམ་
 ཉེ་ཚོང་སྤྱུ་མཐུད་དེ་གཉེར་བཞིན་ཡོད་པ་དཔེར་ན། སྤྱི་
 ལོ་༡༩༩༥ ལྷ་༡ པར་རྒྱ་གར་དུ་གནས་ཚུལ་ཐོན་
 གསལ་ལྟར་ན། ར་རྗེ་སེཌ་ཀྱི་ས་རི་ས་ཁ་ཞེས་པའི་
 སྟག་གི་རང་བྱུང་སྤྱང་སྤྱང་སྤྱོད་ས་ལུལ་གྱི་སྟག་ཡོངས་
 ཚོགས་རྒྱུ་ཚོན་པས་བསད་ནས་རང་བྱུང་སྤྱང་སྤྱོད་
 ས་ལུལ་སྒྲོང་པར་གྱུར་ཡོད་པ་མ་ཟད། སྤྱང་སྤྱོད་ས་
 ལུལ་གཞན་གྱི་ནང་དུ་འདྲུང་སྟག་གི་གྲངས་འཕོར་ཏེ་ལས་
 དགོས་པའི་རྗེ་ཉུང་དུ་འགོ་བཞེན་པའི་གནས་སྟངས་
 ཤིག་ཆགས་ཡོད།

དབྱིན་ཡུལ་དུ་ཉེན་གཞི་བྱས་པའི་ཁོར་ཡུག་
 ཉོག་ཞིབ་ཚོགས་པ་དང་རྒྱ་གར་གྱི་རི་སྒྲིལ་སྒྲོག་ཆགས་
 སྤྱང་སྤྱོད་ཚོགས་པ་གཉིས་ནས་བཏོན་པའི་ཞིབ་འདུག་

སྐྱོན་ཐོའི་ནང་གསལ་དུ། སྤྱི་ལོ་༡༩༩༩ ལྷ་བ་༡༡ ནས་
༡༠༠༥ ལྷ་བ་༩ བར་དུ་བོད་མི་དང་འབྲེལ་བ་ལ་
གསལ་ཡོད་པའི་སྐྱེལ་གཟིག་སྐྱམ་གསུམ་གྱི་པགས་
རིགས་ཐེངས་༡༩ ཙམ་འདྲིན་བཟུང་བྱུང་བ་བྱུང་ཡོད་
ཡུགས་དང་། སྤྱི་ལོ་༡༩༥༡ ནས་ད་བར་གྱི་སྤྱོད་ལ་ཉེ་
བའི་རི་སྐྱེས་སྲོག་ཆགས་གྱི་པགས་རིགས་ནག་ཚོང་ཆེ་
ཤོས་དེ་བཞིན་སྤྱི་ལོ་༡༠༠༩ ལོའི་ལྷ་༡༠ ཚེས་༩ ཉིན་
བོད་ཀྱི་ས་ཁུལ་ངམ་རིང་རྫོང་དུ་བྱུང་ཡོད་པ་དང་།
སྐབས་དེར་སྐྱེལ་སྐྱེལ་སྐྱེལ་༡༡ དང་གཟིག་སྐྱེལ་༥༢༩
སྐྱེལ་སྐྱེལ་༦༦༥ བཅས་ཁྱོད་བསྐྱེལ་སྤྱོད་ལ་ཉེ་བའི་
རི་སྐྱེས་སྲོག་ཆགས་གྱི་པགས་རིགས་གྲངས་༡༡༢༦
འདྲིན་བཟུང་བྱས་པའི་གནས་ཚུལ་ཐོན་ཡོད།

གསར་འགྱུར་བརྒྱུད་ལམ་ཁག་ནས་གནས་ཚུལ་
ཐོན་གསལ་ལ། སྤྱི་ལོ་༡༠༠༦ ལྷ་༡ ཚེས་༥ ཉིན་
བོད་མི་ཆེ་རིང་ཉེ་མ་ཟེར་བ་ཞིག་གིས་རྒྱ་གར་གྱི་ཡུལ་
མི་སུ་སར་ཅང་རྒྱ་ཟེར་བ་སྤྱོད་ལ་ཉེ་བའི་རི་སྐྱེས་སྲོག་
ཆགས་གྱི་ཤ་པགས་རུས་གསུམ་ནག་ཚོང་གི་གཏེ་པོ་

ཞིག་དང་ལག་འབྲེལ་བྱས་ཏེ་གཟིག་སྐྱེལ་སྐྱེལ་༡༩ དང་སྐྱེལ་
སྐྱེལ་༩ བཅས་ར་རྗེ་སྤྱོད་ནས་སྤྱི་ལོ་འབྲེལ་ཡོད་བའི་
ལམ་བར་ནས་ཉེན་རྟོག་པས་འདྲུ་བཟུང་བྱས་ཏེ་ད་ཆར་
རྗེ་སྤྱོད་གྱི་བཙོན་ཁང་ནང་དུ་བཀག་ཉར་བྱས་པ་སོགས་
ཐབས་སྐྱོ་བའི་གནས་ཚུལ་འདི་འདྲ་ཐོན་དང་འཐོན་ལུས་
ཡིན།བོད་ནང་དུ་ཆ་མཚོན་ན་ཡ་སྤྱི་ལོ་ལོ་གོང་ས་སྐབས་
མགོན་ཆེན་པོ་མཚོག་ནས་སྤྱི་ལོ་སྤྱོད་ལ་ཉེ་བའི་རི་སྐྱེས་
སྲོག་ཆགས་གྱི་པགས་རིགས་སྐྱོན་སྲོལ་མཚམས་འདྲིག་
དང་ཤ་པགས་རུས་གསུམ་ནག་ཚོང་མཚམས་འདྲིག་
དགོས་པའི་སྐོར་ལ་བཀའ་སྲོབ་རིམ་པར་ཐེབས་པར་
བཞེན་མདོ་སྐྱོད་རེ་བཀོང་དང་། གཅན་ཚུ་ར་བ། ལམས་
དཀར་མཛེས། ལྷ་ས་བཅས་མདོར་ན་བོད་ཀྱི་ས་ཁུལ་གང་
སར་མ་སྐྱེལ་དང་སྐྱེལ་གྱི་ཐོག་ནས་ཁོར་ཡུག་སྐྱེལ་སྐྱོབ་
གྱི་ཆེད་དུ་སྐོར་མོ་སྤྱོད་ཚོམ་པོ་སྐྱོད་ནས་ཉོས་པའི་ད་ཡོད་
གྱི་སྐྱེལ་གཟིག་སྐྱེལ་དང་སྐྱེལ་སྐྱེལ་གྱི་པགས་པའི་ཤོས་རྒྱུ་
ནམས་མངས་མེད་གྱིས་མེར་སྲེག་གཏོང་བའི་ལས་འགུལ་
རྒྱབས་ཆེན་ཞིག་སྤེལ་བཞིན་པའི་སྐབས་འདིར། ང་ཚོ་

བཅན་ཀྱིས་དུ་ཡོད་པ་ཚོས་ཀྱང་ཁོང་ཚོའི་རྒྱབས་ཆེན་
གྱི་ལས་འགུལ་དེར་ཁ་ནས་བསྐྱེལ་སྐྱེལ་བཞེད་ཅམ་མ་
ཡིན་པར་ང་ཚོས་ཀྱང་སྐྱོན་ལ་སྐྱོན་དུ་མཐོང་སྤེད་ནས་
བཟུང་སྤྱོད་ལ་ཉེ་བའི་རི་སྐྱེས་སྲོག་ཆགས་གྱི་ཤ་རུས་
པགས་གསུམ་ཉེ་འཚོང་མཚམས་འདྲིག་གིས་གཅོས།
མི་སྐྱེར་དང་། ཚོགས་པ་སྐྱིད་སྐྱེལ་སྐྱེལ་གར། སྐོབ་
བྱ་ཁག་གི་གཞུང་སྐྱོན་འབྲེལ་སྐོན་སོགས་གྱི་སྐྱེལ་སྐྱེལ་
སྤྱོད་ལ་ཉེ་བའི་རི་སྐྱེས་སྲོག་ཆགས་གྱི་པགས་རིགས་
སྐྱོན་སྲོལ་མཚམས་འདྲིག་གཅོང་མ་བྱས་ཏེ། བོད་མིའི་
སྲོལ་རྒྱུ་ཁོད་དུ་ཡོད་པའི་ཁོར་ཡུག་སྐྱེལ་སྐྱོབ་གྱི་ལྷ་
ཀྱུང་བཟང་པོ་རྣམས་དེད་དུས་ཁོར་ཡུག་སྐྱེལ་སྐྱོབ་གྱི་
ལྷ་བ་དང་མཐུན་པའི་སྐོན་སུམ་མ་ཉམས་རྒྱུད་འདྲིན་ཐོག་
དེད་སྲོལ་གྱི་ལེགས་ཆ་བསྐྱེལ་སྐྱེལ་ནས་རང་རིགས་གཞོན་
སྐྱེས་རྣམས་ལ་མིག་དཔེ་ཡག་པོ་ཞིག་དང་བག་ཆགས་
བཟང་པོ་ཞིག་འདྲིག་སྐྱེལ་སྐྱེལ་བྱ་རྒྱུ་ནི་ང་ཚོས་སྐྱེལ་སྐྱེལ་
པའི་ལས་འགན་ཡིན་པས་ཚང་མས་དགོངས་ཚུབ་ཡོད་
བ་མཁྱེན།